

535. AAN C. VAN DER MYLE. (K. A.) Fr.

Hoewel ik het erg druk heb, schreef ik op uw verzoek het hierbij gaande gedicht ¹⁰⁾, dat gij nu ook overal moet verdedigen. Prima (1) Oct. 1630.

10) Nl. *Laura latroni Thomae Martinellio, monacho Dominicano, qui effosso Petrarchae cadaveri ferebatur brachium dexterum abripuisse* (vgl. *Gedichten*, II blz. 219), dat 30 Sept. geschreven werd.

536. W. PYNSSSEN VAN DER AA ¹⁾. (A. B.)

Wilt gij nog eens denken aan mijn voorstel, dat Z. E. mij verlof zou geven, om alle schepen op den Rhijn nauwkeurig te mogen doorzoeken? Rees, den 6 Oct. 1630.

537. AAN J. BAECK ²⁾.

Dewijl sich U.E. beleeftheit op de poste geleght heeft tussen hier en Muyden, soo laet dit paer vreemdelingen een ure by haer peisteren. De H.^r Hooft, die 't soo geschickt hadde, staet borghe voor 't goed onthael. Dat het my onlanx niet en heeft gebeuren moghen, is een der dagelicksche ongelucken van mijn geluck geweest. Sy gaen voor de sweep, die 't hof toebehooren, behalven dat ten selven tyde U.E. elders te verschijnen hadde. By de naeste gelegenheit hope ick my dier schade te wreken ende U.E. mondeling te moghen versekeren, dat ick ben . . . 's Graven Hage, den 8^{en} Octob. 1630.

In 't pacquet aen den H.^r Hooft is yet Latijnsch van mijn jongste droomen ³⁾. Ick hadde het onseggelt gelaten, als U.E. daermede vermaekt hadde konnen werden.

538. J. VAN DER BURGH. (L. B.)

Ik hoop, dat mijne brieven, die ik gaarne verbrand wil hebben, u hebben bereikt. Hier voel ik mij niet op mijne plaats. „Eo loco sum, ubi syco-phantaë et id genus hominum, quos Galli *des filous* vocant, nihil non possunt; recte faciendo, si vel tantillum gratiæ demereri studeas, nihil agas.” Ook het land bevat mij volstrekt niet en ik hoop, dat gij mij nog eens hier vandaan zult halen. Van dichten komt niets in, maar ik studeer weer een beetje rechten. Uwe vertalingen van Donne vind ik zeer bijzonder. Datum Leoardiae, VIII Id. (8) Octob. CIOIÖCXXX.

539. AAN P. C. HOOFT ⁴⁾. (L. B.)*

Ten aenvangh van onse reise hadd ick gewenscht sooveel onderrichts van U.E. cierlick voornemen gehadt te hebben, niet twijffelende, oft S. Ex. soud 'er ten minsten sijnen wegh soo naer geboghen hebben, dat Wesip de naernoenswandeling, Muijden het vernacht geworden ware. Wel hadden de H.^r Wijts ende ick geghist, dat U.E. op soo grooten welkom ijets ter hand trecken soude, dat elders niet te wachten ware, dan konden daerop niet bondighs bouwen. Soo gaen wij vast niet vrijer als U.E. van 't sevenjarighe grondsoep ⁵⁾. Troosten ons doch met de beleefde aanbieding, daer U.E. die wonde mede salft, van tsijner tijd ons besoeck in 't besonder

1) Willem Pynssen van der Aa († 1637) werd 3 Aug. 1621 benoemd tot kapitein van eene compagnie voetknechten. In 1629 nam hij als luitenant-kolonel deel aan de verrassing van Wesel.

2) Het is onbekend, waar het Hs. zich bevindt. Uitgegeven door Dr. J. van Vloten, *Hooft's Brieven*, II, blz. 115.

3) Nl. *Laura latroni*.

4) Uitgegeven door Dr. J. van Vloten, *Hooft's Brieven*, II, blz. 116.

5) Zie No. 534.

niet onaengenaem te sullen hebben. De versche gedachteniss van vorighe tijden doet mij daerop met vollen ijver wenschen ende hopen, maer te vrijmoedigher trad ick daertoe, als 't U.E. middelerwijl gelieven mochte mijn klein gesinn met sijn eerst versoeck te handgiften. 'T gene ick voorslae sluyt naest op de reden ende den tijd van 't jaer. De winter gaet voor mij pleiten, ende de gansche Zuijzerzee sal U.E. daerin overstemmen, bij pluraliteit van baren, dat voortaan den Haegh voor Muijden te kiezen staet. In sulcken geval dan bied ick noch mijn geringhe wooningh aen, ende sal mij van dien tijd af het pad naer Muijen te veiligher achten.

Conestaggio ¹⁾ ende Giustiniano ²⁾ gaen hier neffens; de laeste is een der twee overighe van onsen Elzevier, die hem daerover kostelick houdt, tot op 10 gl., sonder wederspreken. Andere vrunden verklaren mij, dat hij oyt hoogh op geld gehouden is geweest, ende selfs t' Antwerpen weinigh laegher te hebben zij; dan U.E. is buyten band van den koop ende, tenzij de haest persse, men sal een proeve op Antwerpen doen moghen. Noch een blad vuilj papiers derf ick er bijvoeghen, daer mij des heeren van der Mijlens aenmaninghe toe gebracht heeft. Zedert onse wederkomste in 't gerucht van veel huisselicke bekommelingen, die men thuijs komende te hoope placht te vinden, hebb ick hier aen gemoeten. Een versuft monick, die naer sooveel jaren noch dat *impia Babilonia, spretaeque injuria Romae* in den kropp heeft gesteken, is sich onlanx met eenen hoop droncken boeren gaen wreken op 't graf van Petrarca, heeft alles overhoop geworpen, 't gebeente verwoest, ende den rechter arm daer afgeruckt. Alle de poësie in Italien dreunt 'er af; l'III.^{mo} Molino ³⁾ sendt'er etetlicke stalen van; daerop heeft men Heinsium ende Barlaeum ⁴⁾ gaende gemaect, oock mij, God woud's, in den alarm getrocken. Van 't Leidsche werck hebb ick noch geen konnen sien; naer 't Muydsche verlangt mij wel soo seer, *si quos tibi, docte Trebati, ira, brevis furor, aut ipsa indignatio versus eliciat*. Soo doende achte ick mijn onbedachthiet ten hoogsten besteedt. In allen gevalle wijt 'er U.E. sich selven het meeste deel, hebbende emmers van den inct deser penne begheert, die dus traegh aen 't swijgen will, daer haer de eere van U.E. onderhoudt gebeurt. 'T is haer leed inderdaed, maer voor dese reise magh sij met eeren niet meer, als U.E. te versekeren, dat ick ben 's Gravenhage, den 8ten Octob. 1630.

540. C. VAN DER MYLE ⁵⁾. (H. A.)

De monnik, die den arm van Petrarca heeft gestolen, is op waardige wijze door u afgestraft. Het was eene schandelijke daad en dat tegenover een man, die indertijd met zoovele eerbewijzen, ook van de geestelijkheid, is begraven. Vriendelijk dank voor uwe fraaie gedichten; ik zal ze over de Alpen zenden. La Haye, ce 9 d'Octobre 1630.

541. AAN C. VAN DER MYLE. (K. A.) Fr.

Als gij mij nu niet scheidt van den monnik, sla ik hem dood met mijne pen. Uit het hierbijgaande vers ⁶⁾ blijkt, hoe ik hem van nacht heb afgeranseld. 9 Octob. 1630.

1) Zie blz. 287 en 295.

2) T. a. p.

3) Zie blz. 242.

4) Barlaeus schreef *Drae Francisci Petrarchae in tumuli sui violatorem improbum* (vgl. *Poem.*, II, blz. 317).

5) No. 540 a. Een briefje van 13 Oct. (H. A.) handelt over een paspoort.

6) Nl. *Vidde Laura il furfante* (vgl. *Gedichten*, II, blz. 221), den 8sten Oct. geschreven.

542. AAN C. VAN DER MYLE. (K. A.)

„Encor donq ce coup d'heretique à mon moine, puisque vous en ayez la farce, et daignez la couronner de voz applaudissemens" ¹⁾ . . . Hag., 10 8b. (Oct.) 30.

543. L. ENGELBRECHT ²⁾. (A. B.)

Het is beter, dat ik u spreek, dan dat ik schrijf. Waarschijnlijk hebt gij medicamenten noodig, die de spijsvertering bevorderen. Adi 1/11 Octob. 1630, Vianen.

544. AAN J. VAN DER BURGH. (K. A.)

Op hetgeen gij vroeger in 't Fransch geklaagd heb, heb ik in 't Nederlandsch geantwoord en ik doe het dus niet nogmaals in 't Latijn. Gij moet u maar goed houden, waar ge ook zijt; gemoedsrust is het beste. Wat wij gedicht hebben op het vernielen van Petrarca's graf, gaat hierbij. Italianen, nl. Campegias ³⁾ en Bonifacius ⁴⁾, hebben er eerst verzen over geschreven, maar dat is niet veel zaaks. „Ignorare genium Latinitatis videntur, quanto propius a Roma distant". Hagae, 12° 8b. (Oct.) 1630.

Hierbij gaat het stuk van den Prins aan uw heer; Z. E. heeft, wegens de reis naar Zeeland, geen tijd gehad er een brief bij te schrijven.

545. AAN J. BAECK ⁵⁾.

U E. gelieve my eenen wegh op Muyden te wijzen, die U E. vloer misloope. In 't kaetsen van dese brieven sal U E. in 't ende de stuyt te dicht ende te moeyelick vallen. Soo wete ick doch tot nu toe geen veiligher toepad, ende neme sulcx noch dese vryicheit over my, van U E. met den ingesloten ten te bekommeren, sullende in gelijcke en grooter gevallen bevonden werden . . . 's Graven Haghe, den 12^{en} Octob. 1630.

546. AAN P. C. HOOFT ⁶⁾. (L. B.) *

Behalven dat *omnibus hoc vitium est, et injussi numquam desistimus* ⁷⁾, soo moeten

1) Het briefje diende ter begeleiding van het vers, *Pianse il braccio e la man Laura dolente* (vgl. *Gedichten*, II, blz. 222), den 9^{den} Oct. geschreven.

2) De medicus Leonardt Engelbrecht is van elders niet bekend.

3) Misschien is bedoeld Annibale Campeggi, die in 1630 te Venetië twee Italiaansche novellen heeft uitgegeven.

4) Zie blz. 242.

5) Het is onbekend, waar het Hs. zich bevindt. Uitgegeven door Dr. J. van Vloten, *Hoof's Brieven*, II, blz. 124.

6) Uitgegeven door Dr. J. van Vloten, *Hoof's Brieven*, II, blz. 124.

7) Naar Hor., *Sat.*, I, 3, vs. 1, 3.

se weten, datt'er geen jocken mede en is, die mij op den holl helpen. Den H.^r van der Mijle, stoker van dit vyer, hebb ick gewaershouwt, soo hij den monick en mij niet en scheidde, dat het kattenspel werden mochte. Hij daerentegen neemt genucht in de farce, daer U. E. de tragedie af gesien heeft. Soo blijv ick vast aen 't malen en breke sooveel winds, dat men 't in Italien gewaer werdt, want soo verr gaet dese valsche munt op wissel door handen van gemelten Heere. Het ware wonder in soo grooten overgang, dat Muyden vrij bleve. U E. trooste sich in de gemeene plaeghe, ende geloove mij oprechtelick . . . 's Gravenhaghe, den 12^{en} 8b. (Oct.) 1630.

547. P. C. HOOFT ¹⁾. (A. B.)

Wel weet het arme Muiden, dat het met den Haeghe op geen' eenen dagh te noemen is. Zoodat de Zuiderzee haere golven aen onze dijken wel spaeren magh, is 't haer te doen, om deez' moedeloose plaetze den moedt te doen zinken. Maer 't schijnt, dat lang oopen den mensche zijn zinnen kosten moet; zoo zit hem het toghen nae verandering in den aert. Ende heeft mij dickwijls een daeghelijx wonder gedacht, dat ons vermakelijker valt een beter aen een slechter te wisselen, als staedigh bij 't beste te blijven. Dat meer is, de lekkerste wijnen, de smakelijkste spijzen, de lieflijkste lusten, en de zoetheit zelf hebben de zaedzaamheid gereedst. Zoo zien wij de grooten menighmael een hoof voor 't hof kiezen, ontduikende alle pracht, allen omslagh van heerlijkheit, *et fortunae suae moti* ²⁾. Op gelijke uitspanning wenschen wij U Ed. onzen gast. Indien de wegh daertoe te banen waer met haer eerst te verzoeken, wij hadden lichtlijk ons lijf nae zoo willigh een' arbeit te zetten. Doch voor de lente zaller, nae schijn, niet af vallen. Maer zij komt hier zoo laet in 't landt, en doet haer intrée zoo tijtlijk in den Haegh, dat het gezelschap uwer Ed. ende 't genot van een dubbel voorjaer wel een' bekooring zijn moght, die wij quaelijk wederstaen zouden kunnen.

Eenen Giustinano ³⁾ . . . ⁴⁾ heeft men mij t' Antwerpen weeten op te loopen, ende is mijn gelt op geen' koopmanschap zoeter, als op die van deze soort. Dies heb hierbij de 10 gl. ende 't luttel datter over is, voor de moeite van den dienaer, die hem bestelt heeft, gepost. Uit den Connestagio ⁵⁾ zal mij pijnen het dienstighste te trekken, om zijn' steë in U Ed. boekerij niet te lang ledigh te laten.

Gelukkighe Petrarcha, nae U Ed. zeggen; nae 't mijne mee, omdat hem op zijn tweede uitvaert zoo hollijk een lijkstaetsy gebeurt, ende met de groote klok van U Ed. dicht beluijdt te werden. Moght d'edelhartighe koning, die zijn: *En petit lieu compris vous pouvez voir, Ce que compront beaucoup par renommée*, etc. op 't graf van Laura schreef ⁶⁾, opzien, ick leghd' hem toe, van François premier Uwer Ed. second te werden, in 't bestooten van den babok ⁷⁾, die zich aen zulk een' rozelaer heeft darren wrijven. Waer mijn' pen niet te plomp, hij kreegh ze tot de veeren toe in den hant. Maer de tijtel *Laura Latroni* lacht mij wonderlijken toe. Wat kon 'er meer klems hebben als die *prosopopoeia*? Ook hangt het heele stuk t zamen van manlijke invallen, door U Ed. dier vrouwe gegeven; van alle dewelke *quae quibus anteferam*? Ende dit noch uit eenen boezem geschudt, die met duizent bekommelingen gestopt is, recht tegens den regel:

Pectora nostra duas non admittentia curas ⁸⁾.

Die t' mijnen al te waer is, daer ick aen een zeer been zit, timmer te gelijk, ende buiten gewoonte met dingen van mijnen dienst gequelt ben. Maer, om oprechte bieght te doen, het

1) Uitgegeven door Huydecoper, t. a. p., blz. 205; Van Vloten, t. a. p., II, blz. 120.

2) Tacitus, *Ann.*, XV, 52.

3) Zie blz. 287 en 295.

4) Onleesbaar.

5) Zie blz. 287 en 295.

6) Frans I heeft het graf van Laura doen openen, eene graftombe van marmer doen maken en een achtregelig graf dicht geschreven, waarvan de eerste regels hierboven aangehaald zijn. Men vindt het versje o. a. in *Oeuvres complètes de Melin de Saint-Gelays . . . par P. Blanchemain*, Paris, II, 1873, blz. 166, Noot.

7) Lomperd.

8) Juven., 7, vs. 65.

oogh is mij soo bedorven door 't gezicht der kinderen van den geest Uwer Ed., dat het de misdragten van den mijnen niet luchten magh. Ondertussen heb ick U Ed. groote dank te weeten voor dit bederf, als eenen knoop te meer, om haer te verbinden Van den Huize te Muiden, 13 Oct. 1630.

548. C. VAN DER MYLE ¹). (H. A.)

Hartelijk dank voor al uwe bereidwilligheid en ook voor uwe vriendelijkheid, „me communicant vos tres belles en tres gentiles conceptions, lesquelles seront admirees en Italie de tant plus, quand ils scauront que c est un ultramontain qui triomphe ainsi à le Toscane”. Hierbij gaan verzen, die ik uit Venetië ontving, over hetzelfde onderwerp. De la Haye, ce 19 Octobre 1630.

549. P. C. HOOFT ²). (A. B.)

Naedat ick U Ed. het geldt van den Giustinano gezonden had bij eenen van onze doodeeters alhier, die nogh niet wedergekeert is, quaemen mij U Ed. Italiaensche rijmen ³) ter handt, die door mij eenighen vrunden tot Amsterdam bij, ende van ons allen hoogh gezet zijn. Zulke perlen zijn quaedt nae te bootsen. Derhalven onderwind's mij niet. Doch ben, door de tooverwoorden van U Ed. schrijven, zoo verre beswooren, dat mij vervordert heb een Hollandse loodt nae U Ed. Latijnschen diamant te smeeden ⁴), dat, behalven zijn' doofheit, noch veele kladden heeft, die de zuiverheit van denzelven leelijk belieghen. Maer aen U Ed. staet het, deze hegmunt, voor brij verklaert, ter kroez en koolen tot smeltens toe te verwijzen. 'T geen datter bij gaet, zijnde maer een vonk van U Ed. toortse gevallen, zal zich wel vereert houden, zoo 't met een schoeool van U Ed. maer en magh uitgetreden worden. Ook is het wit van 't een en 't ander slechts geweest te bewijzen, dat een wenk van U Ed. min als een gebodt te achten onmogelijk is, Mijn Heer, voor Van den Huize te Muiden, XX Oct. 1630.

550. LELIO POMPEI ⁵). (H. A.)

Mijn broer, graaf Tomio ⁶), komt om over zijne compagnie te spreken, en kapitein Carlo Cornetta, om bevorderd te worden; beider belangen beveel

1) N°. 548 a—f. Brieven van 3 Apr., 20 en 29 Sept. 1630, 26 Apr., 11 Mei en 17 Juni 1632 (alle H. A.) zijn zonder eenig belang.

2) Uitgegeven door Huydecoper, t. a. p., blz. 207; Van Vloten, t. a. p., II, blz. 125.

3) Nl. Vidde Laura il furfante, Pianse il braccio e la man Laura dolente, en *Petrarcha latroni* (vgl. *Gedichten*, II, blz. 221, 222).

4) Hooft vertaalde Huygens' gedicht *Laura latroni Thomae Martinellio* . . . (vgl. *Gedichten*, II, blz. 219) als 'T loot van den diamant des Heeren Huighens, genaemt Laura latroni, Laura tot den Roover (vgl. Hooft's *Gedichten*, uitg. Stoett, I, blz. 298).

5) No. 550 a. Een briefje van 31 Oct. (H. A.) handelt over zijn luitenant.

Graaf Lelio Pompei, een Venetiaansch edelman, was eerst in Franschen dienst, daarna in dien der Staten. Den 7^{den} Juli 1626 werd hij benoemd tot ritmeester, daarna tot kolonel. Hij is later keizerlijk generaal geweest.

6) Tomio Pompei kwam in 1624 in de Nederlanden en diende drie jaren in de garde van den Prins van Oranje. Bij de belegering van den Bosch werd hij gewond. Na 1635 was hij in dienst van den Keizer en daarna generaal der Venetiaansche artillerie (zie over hem en zijn broer Lelio: Dr. P. J. Blok, *Relazioni Veneziane*, 's Gravenhage, 1909, blz. 176, Noot.)

ik u ten zeerste aan, evenals die van twee andere Italiaansche edellieden, die eene plaats als vaandrig verlangen. De kwartiermeester der compagnie dingt ook naar die betrekking, maar hij deugt er niet voor. Mijn broeder zal u mondeling nader inlichten. Wesel, li 20 8brio (Oct.) 1630.

551. J. VAN DER BURGH. (L. B.)

Wilt gij de patenten voor de compagnieën van het Friesche regiment van mijn meester aan den heer Pieter Coenen ¹⁾ ter hand stellen? De lijsten er van zijn te Groningen achtergebleven. — „J'ay mis en humeur tous les poëtes de ce pais icy pour se vanger du tort qu'on a faict au squelete de Petrarcha, et espere que je vous en feray veoir bientost des effects que vous jugeriez audelà la portée de ce sombre climat. On y adore vostre elegie, nos gens ne sçachants mordre au Toscan. Je ne croy pas que Gaultier ²⁾ soit passé par la Haye sans vous avoir laissé de ses merveilles. Je m'estimeray heureux, s'il vous prenoit envie d'en faire part à un homme qui ne se sçauroit jamais souler des delicatesses du luth.” De Leewarde, ce 20e/10 Oct. 1630.

552. AAN PRINS FREDERIK HENDRIK. (K. A.)

Wegens de buitengewone zwakte van mijne Moeder kan ik mijn plicht nog niet vervullen ³⁾. Hierbij gaat een brief van graaf Ernst aan kolonel Levingstone ⁴⁾, dien ik gisteren ontving, en nog twee andere van den graaf, die ik heden kreeg met 9 patenten voor Groningen, welke ik opzend aan Pieter Coenen. 23 de Octobre 1630.

553. J. JUNIUS ⁵⁾. (H. A.)

Den door u beloofden brief heb ik nog niet ontvangen; gij weet, dat er haast bij is. Wij hebben het heel plezierig hier en denken spoedig naar Vlaanderen te gaan. Groet uwe moeder. Middelburgo, 9° Cal. 9bris (= 24 Oct.) 1630.

1) Pieter Coenen was klerk aan de secretarie van den Prins en belast met het houden der lijsten van de garnizoenen en troepen. Toen hij in 1637 stierf, droeg de Prins die omvangrijke taak aan Huygens op (vgl. *Dagb.*, blz. 31).

2) J. Gautier (zie blz. 290) was een beroemd luitspeler, dien Huygens in 1622 in Engeland had leeren kennen (vgl. *Sermones*, II, vs. 199, sqq., in *Gedichten*, VIII, blz. 209), en met wien hij jaren lang in briefwisseling heeft gestaan.

3) Huygens, die den 15^{den} Oct. met den Prins naar Zeeland was gereisd, keerde den 19^{den} naar den Haag terug, omdat zijne moeder ernstig ziek was. Den 24sten Oct. ging hij weer naar Zeeland (vgl. *Dagb.*, 17).

4) James Livingstone († 1674), later graaf van Callander, kwam in 1629 hier in het land als luitenant-kolonel van een Engelsch regiment. Bij het beleg van Maastricht werd hij ernstig gewond.

5) Zie blz. 206.